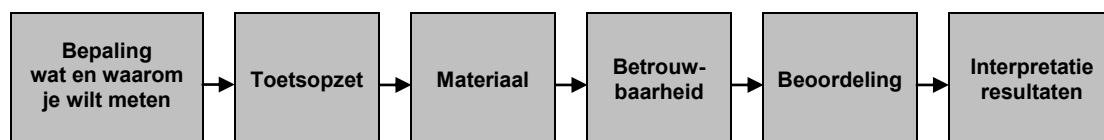

TOETSTIP 9 - SEPTEMBER 2007

TIP 9: TOETSING EN HET EUROPEES REFERENTIEKADER

26 september is de Europese Dag van de Talen. We vieren dat een beetje met deze Toetstip over het Europees Referentiekader (ERK), een instrument gemaakt in opdracht van de Raad van Europa, dat steeds belangrijker wordt in de praktijk van het (vreemde) talenonderwijs. We zullen in deze ToetsTip dieper ingaan op het Europees Referentiekader en het doel ervan. Dat betekent dat deze Toetstip wat meer beschrijvend van aard is. We willen u op deze manier bekend maken met het ERK, dat waarschijnlijk ook een steeds grotere rol zal gaan spelen in uw onderwijspraktijk. Daarnaast willen wij u meer inzicht bieden in het ERK omdat het CNaVT op dit moment bezig is met een officiële relatering van de CNaVT-examens aan het ERK.

Allereerst besteden we aandacht aan de ontstaansgeschiedenis van het ERK en de impact van dit instrument. Daarna geven we een globale beschrijving van de inhoud van een deel van dit omvangrijke document. Dat doen we aan de hand van een belangrijke functie van het ERK: een referentiekader bieden voor het inrichten van de lespraktijk en opstellen van doelen die uiteindelijk ook (deels) in de toetsing tot uitdrukking kunnen komen. We sluiten af met een aantal verwijzingen naar belangrijke websites over dit onderwerp en interessante literatuur.

1 Het Europees Referentiekader

1.1 Ontstaansgeschiedenis

In 2001 is de boekversie verschenen van het CEFR (Common European Framework of Reference for Languages), in het Engels, Frans en Duits. Ondertussen is het CEFR in meerdere talen vertaald. Voor het Nederlands is er in 2006 een vertaling gemaakt van de belangrijkste hoofdstukken van het CEFR¹ in opdracht van de Nederlandse Taalunie. In het Nederlands kan daarom van nu af aan worden gesproken over het 'Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor de Moderne Vreemde Talen', kortweg 'ERK'. Maar de term CEFR wordt op dit moment nog vaak gebruikt.

Het ERK is destijds ontwikkeld in opdracht van de Raad van Europa, om de internationale samenwerking op het gebied van de moderne talen te bevorderen. De onderwijsstelsels en lesprogramma's binnen Europa zijn verschillend, en om communicatie en vergelijking mogelijk te maken, werd het ERK ontwikkeld. Het ERK bevordert de communicatie tussen deskundigen die werkzaam zijn op het gebied van moderne talen en maakt het mogelijk dat lesprogramma's, syllabussen en kwalificaties doorzichtig worden.

Het ERK kent een lange ontstaansgeschiedenis, die begonnen is in de jaren 70 met de publicatie van het zogenaamde Threshold level², in het Nederlands vertaald als Drempelniveau (Van Ek, 1975). Het huidige ERK is het product van tien jaar samenwerking en onderzoek door toegepast taalkundigen uit de lidstaten van de Raad van Europa.

1.2 Impact

De in het ERK beschreven taalniveaus worden in de onderwijspraktijk en op beleidsniveau steeds belangrijker als internationaal referentiekader. In heel Europa is men bezig bestaande leerdoelen, examenprogramma's en toetsen te relateren aan het ERK. Zo worden de centrale examens voor de moderne vreemde talen van het voortgezet onderwijs in Nederland, ontwikkeld door het CITO, vanaf 2010 gekoppeld aan het ERK. Verder worden de Cambridge-examens aan het ERK gerelateerd. En ook buiten Europa, met name in Australië

¹ De hoofdstukken 1 t/m 5 en hoofdstuk 9

² *The threshold level in a European unit/credit system for modern language learning by adults*, Ek, J.A. van, 1975, Strasbourg; Council of Europe.

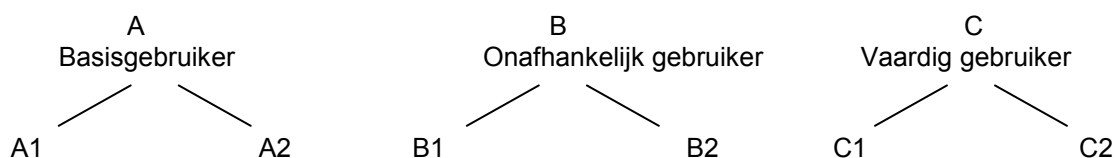
en landen in Oost-Azië is er belangstelling voor het ERK. Het grote voordeel van de niveaubeschrijvingen van het ERK is dat de communicatie over wat bereikt moet worden en over wat in de praktijk bereikt wordt in verschillende leertrajecten, een stuk helderder wordt. Daarnaast kan het ERK helpen om *functionele* taalvaardigheid tot doel van het talenonderwijs te maken, in plaats van de leerstofgerichte aanpak die nu nog vaak gehanteerd wordt.

2. Wat houdt het ERK in?

Hoewel de niveaubeschrijvingen van het ERK het meest bekend zijn en de meeste aandacht krijgen, is het ERK veel meer. Het ERK is een referentiekader bedoeld voor alle betrokkenen bij het taalonderwijs, dat wil zeggen onderwijspolitici, docenten, cursisten, ouders, werkgevers. Het wil de gebruikers helpen bij het maken van keuzes met betrekking tot leren, onderwijzen en toetsen van talen en ze de mogelijkheid bieden om over deze keuzes te communiceren. In dit referentiekader vinden we beschrijvingen van domeinen, taalgebruikssituaties (in termen van plaatsen, instellingen, personen, dingen, gebeurtenissen, handelingen en teksten), thema's en noties. Dit alles *kan* als een aanzet dienen voor bijvoorbeeld docenten en cursisten om leerdoelen op te stellen. Met nadruk *kan*, want het ERK is niet voorschrijvend bedoeld, maar is uitdrukkelijk bedoeld als een referentiekader, een hulpmiddel om het mogelijk te maken ideeën uit te wisselen tussen alle betrokkenen bij het talenonderwijs.

2.1 Niveaubeschrijvingen

Een belangrijk onderdeel, en het meest bekende onderdeel, is echter wel de beschrijving van niveaus van taalvaardigheid waaraan bestaande standaarden, toetsen en examens kunnen worden gerelateerd, zodat gebruikers deze onderling kunnen vergelijken. In het ERK worden drie brede niveaus van taalvaardigheid onderscheiden: A, B en C, die ieder weer onderverdeeld zijn in een hoge en lage kant. Dit geeft de volgende indeling van taalvaardigheidsniveaus:

Deze indeling geeft het volledige gebied van het leren beheersen van een tweede of vreemde taal weer. A1 is het laagste niveau, het punt waarop leerders op een eenvoudige manier interactief kunnen zijn. Bij C2 gaat het om een hoog vaardigheidsniveau dat alleen door zeer succesvolle leerders wordt bereikt. De zes niveaus geven herkenbare verschillen in functionele taalvaardigheid aan en zijn daarmee ook vrij grof: het kan een leerder veel inspanning kosten en het kan lang duren om van het ene niveau op het andere te komen. Het kan dan ook wenselijk zijn om de niveaus verder te vertakken, dus subniveaus te onderscheiden. Het ERK onderscheidt twee subniveaus per niveau, bijv A1.1 en A1.2. Een andere naam voor A1.2 is ook wel A1+.

Daarnaast is het belangrijk te weten dat in het ERK taalontwikkeling opgevat wordt als een continuüm en dat de ontwikkeling van een vaardigheid geleidelijk gaat. Grenzen tussen niveaus zijn geen natuurlijke grenzen. De niveau-indeling geeft alleen een beschrijving van de belangrijkste kenmerken van taalgebruik op zo'n niveau.

2.2 Can do-statements oftewel descriptoren

De niveaubeschrijvingen in het ERK zijn uitgedrukt in termen van *wat* gebruikers kunnen doen met de taal en *hoe goed* zij dat kunnen. De beschrijvingen in het ERK zijn positief geformuleerd in de vorm van korte, kernachtige uitspraken over wat iemand kan doen in de vreemde taal. Dat zijn de 'can do-statements', oftewel de descriptoren.

Als u klikt op [deze link](#) en scrollt naar tabel 2 in hoofdstuk 3.4 van het ERK, dan kunt u ter illustratie de algemene zelfbeoordelingschaal van het ERK bekijken. Deze tabel geeft de globale omschrijvingen bij de verschillende niveaus van taalvaardigheid³.

OPDRACHT

Bekijk de zelfbeoordelingschaal van het ERK. Neem een vreemde taal die u geleerd hebt in gedachten. Op welk ERK-niveau van de onderscheiden vaardigheden (lezen, luisteren etc.) kunt u functioneren in die taal? Let op: het niveau kan verschillen per vaardigheid.

Deze oefening kunt u ook uw cursisten laten doen. U kunt daarna ook nog met uw cursisten bekijken wat het *gewenste* niveau per vaardigheid zou zijn, rekening houdend met de taalleerdoelen die de cursisten hebben. (U kunt daarvoor het beschrijvingsschema, de 'Matrix voor zelfbeoordeling', in de bijlage bij deze Toetstip gebruiken.)

2.3 Taalvaardigheden

Het ERK geeft niveaubeschrijvingen, 'descriptor', voor verschillende, mondelinge en schriftelijke, communicatieve activiteiten: begrip, interactie en productie. In deze indeling zien we de vier vaardigheden uit het talenonderwijs terug: luisteren, lezen, spreken en schrijven. Het voeren van gesprekken, de 'mondelinge interactie', is apart onderscheiden als vijfde vaardigheid. Elk van deze vaardigheden is weer onder te verdelen in een aantal subvaardigheden.

In het ERK staan vanaf hoofdstuk 4.4 de schalen beschreven bij de verschillende vaardigheden en subvaardigheden. Elke paragraaf begint steeds met niveaubeschrijvingen bij de vaardigheid in het algemeen (bijv. 'Schriftelijke productie in het algemeen') waarna de bijbehorende subschalen volgen (bijvoorbeeld 'Creatief schrijven' en 'Verslagen en essays'). Hieronder ziet u als voorbeeld de schaal 'Schriftelijke productie in het algemeen' uit het ERK en de subschaal 'Verslagen en essays' uit het ERK. (Zie het ERK vanaf hoofdstuk 4.4.1 op de website van de Taalunie. U kunt het ERK daar ook downloaden in PDF. [Klik op deze link.](#))

SCHRIFTELIJKE PRODUCTIE IN HET ALGEMEEN	
C2	<i>Kan heldere, soepel lopende, complexe teksten schrijven in een gepaste en doelmatige stijl met een logische structuur die de lezer helpt belangrijke punten te herkennen.</i>
C1	<i>Kan heldere, goed gestructureerde teksten schrijven over ingewikkelde onderwerpen, waarin de relevante belangrijke kwesties worden benadrukt en standpunten uitgebreid worden uitgewerkt en ondersteund met aanvullende punten, redenen en relevante voorbeelden, en afronden met een passende conclusie.</i>
B2	<i>Kan heldere, gedetailleerde teksten schrijven over uiteenlopende onderwerpen die verband houden met zijn of haar interessegebied, waarin informatie en argumenten uit verschillende bronnen worden bijeengevoegd en beoordeeld.</i>
B1	<i>Kan heldere, samenhangende teksten schrijven over uiteenlopende vertrouwde onderwerpen binnen zijn of haar interessegebied door een reeks kortere afzonderlijke elementen lineair met elkaar te verbinden.</i>
A2	<i>Kan een reeks eenvoudige frasen en zinnen schrijven, verbonden door simpele voegwoorden als 'en', 'maar' en 'omdat'.</i>
A1	<i>Kan eenvoudige op zichzelf staande frasen en zinnen schrijven.</i>

VERSLAGEN EN ESSAYS	
C2	<i>Kan heldere vloeiend lopende, complexe verslagen, artikelen of opstellen voortbrengen waarin een zaak wordt beschouwd of een kritisch oordeel wordt gegeven over voorstellen of literaire werken. Kan een gepaste en doeltreffende logische structuur verschaffen die de lezer helpt belangrijke punten te onderscheiden.</i>

³ Zie ook paragraaf 3.6 van het ERK, voor een uitgebreide beschrijving van wat de niveaus inhouden.

C1	<i>Kan heldere, goed gestructureerde uiteenzettingen schrijven over ingewikkelde onderwerpen, waarin de relevante belangrijke kwesties worden benadrukt. Kan standpunten uitvoerig uitwerken en ondersteunen met aanvullende punten, redenen en relevante voorbeelden.</i>
B2	<i>Kan een opstel of verslag schrijven waarin stelselmatig een argument wordt opgebouwd met de juiste benadrukking van belangrijke punten en relevante ondersteunende details. Kan verschillende ideeën of oplossingen voor een probleem evalueren.</i>
	<i>Kan een opstel of verslag schrijven waarin een argument wordt opgebouwd en redenen voor of tegen een bepaald stand[punt noemen en de voor- en nadelen van verschillende opties uitleggen. Kan informatie en argumenten uit verschillende bronnen bijeenvoegen.</i>
B1	<i>Kan korte, eenvoudige opstellen schrijven over belangwekkende onderwerpen. Kan met enig vertrouwen verzamelde feitelijke informatie over vertrouwde alledaagse en niet-alledaagse zaken binnen zijn of haar vakgebied samenvatten, in een verslag opnemen en becommentariëren.</i>
	<i>Kan zeer beknopte verslagen schrijven volgens een standaardindeling, waarin alledaagse feitelijk informatie wordt doorgegeven en redenen voor handelingen worden vastgelegd.</i>
A2	<i>Geen descriptor beschikbaar.</i>
A1	<i>Geen descriptor beschikbaar.</i>

OPDRACHT

Hieronder ziet u de schaal 'Algemene leesvaardigheid' uit het ERK. De beschrijvingen staan nu niet op volgorde van de ERK-niveaus. Print de schaal uit en knip hem in stukjes, langs de horizontale lijnen. Probeer de beschrijvingen op volgorde te leggen van A1 naar C2. Let op: niveau A1 is onderverdeeld in A1.1 en A1.2.

Of u dezelfde indeling hebt gemaakt als in het ERK, kunt u zien in hoofdstuk 4.4.2.2 van het ERK.

	ALGEMENE LEESVAARDIGHEID
	<i>Kan lange, complexe teksten op detailniveau begrijpen, ongeacht of zij betrekking hebben op zijn of haar eigen vakgebied, mits hij of zij moeilijke passages kan herlezen.</i>
	<i>Kan korte, eenvoudige teksten begrijpen over vertrouwde zaken van concrete aard, die zijn geschreven in veelgebruikte alledaagse of werkgebonden taal.</i>
	<i>Kan vrijwel alle vormen van geschreven taal begrijpen en kritisch interpreteren, met inbegrip van abstracte, structureel complexe of zeer spreektaalige literaire en niet-literaire geschriften. Kan een breed scala van lange, complexe teksten begrijpen en daarbij subtiele verschillen in stijl en impliciete en expliciete betekenissen opmerken.</i>
	<i>Kan zeer korte, eenvoudige teksten frase voor frase begrijpen door vertrouwde namen, woorden, en elementaire combinaties te herkennen en indien nodig te herlezen.</i>
	<i>Kan met voldoende begrip directe feitelijke teksten lezen over onderwerpen die betrekking hebben op zijn of haar interessegebied.</i>
	<i>Kan korte, eenvoudige teksten begrijpen, geschreven met de meest gebruikte woorden, met inbegrip van een aantal woorden uit de gemeenschappelijke internationale woordenschat.</i>
	<i>Kan in hoge mate zelfstandig lezen, past zijn of haar leesstijl en -snelheid aan verschillende teksten en doeleinden aan, en maakt selectief gebruik van toepasselijke naslagwerken. Beschikt over een grote actieve leeswoordenschat, maar kan enige moeite hebben met weinig voorkomende idiomatische uitdrukkingen.</i>

Het ERK geeft ook schalen (hoofdstuk 5.2) waarin zichtbaar gemaakt wordt hoe de leerder vooruitgaat in het gebruik van de vormelijke elementen van taal. Hier wordt de vooruitgang in taalvaardigheid beschreven op aspecten als woordenschat en woordgebruik, grammaticale correctheid, vloeiendheid, coherentie, uitspraak en spelling.

3. ERK en de lespraktijk

Een belangrijke functie van het ERK is dat er richtlijnen aan kunnen worden ontleend voor de ontwikkeling van leergangen en eindtermen. Zo vindt u in het ERK een beschrijving van de domeinen waarin leerders willen/moeten kunnen functioneren in de vreemde taal. Het ERK onderscheidt de volgende domeinen: het *persoonlijke* domein, het *publieke* domein, het *professionele* domein en het *educatieve* domein. Voor veel leerders zal meer dan één domein van belang zijn.

Binnen ieder van de domeinen kunnen de situaties waarin het taalgebruik plaatsvindt, worden omschreven in termen van plaatsen, instellingen, personen, dingen, gebeurtenissen, handelingen en teksten. (Een voorbeeld hiervan vindt u in [tabel 5 in paragraaf 4.1.3 van het ERK](#) op blz. 47, scroll naar beneden voor tabel 5).

In hoofdstuk 4 van het ERK worden veel vragen gesteld die u als docent kunnen helpen bij het inrichten van uw onderwijs. Aan de hand hiervan kunt u afwegen en besluiten wat u verwacht van uw cursisten: wat moeten zij kunnen met een taal en wat moeten zij weten om dat te kunnen doen. Het is te gebruiken als een soort checklist. Bijvoorbeeld:

- In welk domein/welke domeinen zullen mijn leerders actief zijn?
- Met wat voor soort communicatiepartners krijgen zij te maken?
- Wat voor taken zullen zij moeten verrichten?

De antwoorden hangen af van een goed inzicht in de leer- en onderwijssituatie en vooral van de behoeften, motivaties, kenmerken en bronnen van de leerders. Alleen de docenten en gebruikers van de taal kunnen dus de uiteindelijke keuzes maken.

Verder is hoofdstuk 6 van het ERK gewijd aan 'Leren en onderwijzen van talen' en hoofdstuk 7 aan 'Taken en hun rol bij het leren van talen'. Deze hoofdstukken zijn echter niet in het Nederlands vertaald, dus daarvoor moet u de [Engelstalige versie](#) raadplegen.

OPDRACHT

Ga na en beschrijf voor uw eigen lespraktijk:

- In welk domein/welke domeinen zullen uw cursisten actief moeten zijn?
- Met welke situaties zullen uw cursisten om moeten gaan? Situaties in termen van: met welke plaatsen, instellingen en organisaties, personen, dingen, gebeurtenissen en acties (handelingen) krijgen uw leerders te maken? En welke teksten worden binnen deze situaties aangetroffen? U kunt dit heel uitgebreid doen, maar om u te beperken (want deze opdracht is bedoeld als een vingeroefening) kunt u er steeds 2 of 3 opsommen.

4. ERK en toetsen

Hoofdstuk 9 van het ERK gaat over het beoordelen van de taalvaardigheid van de leerder. Hierbij staat het principe van de validiteit (meet je wat je wilt meten? Zie ook [ToetsTip 1](#)) centraal.

In paragraaf [9.2](#) van het ERK wordt ingegaan op drie belangrijke manieren waarop het Referentiekader kan worden gebruikt in het kader van het beoordelen van de taalvaardigheid van leerders. Deze drie manieren zijn de volgende:

1	Voor de specificatie van de inhoud van toetsen en examens:	wat wordt getoetst
2	Voor het benoemen van de criteria op grond waarvan men bepaalt of een doelstelling is verwezenlijkt:	hoe worden prestaties beoordeeld
3	Het beschrijven van niveaus van vaardigheid in bestaande toetsen en examens, waardoor vergelijkingen mogelijk worden tussen verschillende kwalificatiesystemen:	hoe vergelijkingen kunnen worden gemaakt

Ad 1 en 2) De schalen met descriptoren van het ERK kunnen worden gebruikt voor het maken van toetsen en examens en voor het opstellen van beoordelingscriteria. Afhankelijk van de gekozen domeinen en doelen van uw cursus, kunt u toetsdoelen opstellen. U kunt eerst een taak bedenken die prototypisch is voor wat uw cursisten in de praktijk moeten kunnen in de Nederlandse taal. Bijvoorbeeld een informeel gesprekje voeren met een Nederlandse kennis of vriend over twee hobby's.

Bij deze toetstaak selecteert u de schalen en descriptoren die voor deze taak van belang zijn uit hoofdstuk 4. U kunt dan het niveau waarop de taak uitgevoerd moet worden kiezen, maar u kunt dit ook open laten en op basis van de taakuitvoering door de cursisten in de praktijk, beslissen op welk niveau de cursist de taak uitgevoerd heeft. De schalen die in de taak 'Een informeel gesprekje voeren' van belang zijn, zijn de schalen 'Algemene mondelinge interactie' en 'Algemene luistervaardigheid', en verder bijvoorbeeld de subschalen 'Conversatie', 'Informatie-uitwisseling', 'Het woord nemen' en 'Vragen om opheldering'. Het niveau waarop de taak uiteindelijk uitgevoerd moet worden is afhankelijk van de taak zelf en eventueel de eisen die in de werkelijkheid aan de taakuitvoering gesteld zullen worden. Het niveau zal gezien de aard van de taak en het onderwerp waarschijnlijk op A2 of B1 liggen.

Voor de beoordeling kunt u verder gebruik maken van de schalen en descriptoren uit hoofdstuk 5 (descriptoren van vaardigheden gerelateerd aan bepaalde competenties), bijvoorbeeld 'Algemeen linguïstisch bereik', 'Bereik van de woordenschat', 'Beheersing van de woordenschat', 'Grammaticale correctheid', 'Fonologische beheersing', 'Sociolinguïstische trefzekerheid' en 'Flexibiliteit' en 'Beurten nemen'. Kies de schalen die u van belang vindt voor deze taak of een selectie hiervan. Al deze descriptoren zijn erg algemeen van aard en zullen gespecificeerd moeten worden voor het onderwerp 'Een gesprek voeren over twee eigen hobby's'. Er moeten dus beoordelingscriteria geformuleerd worden, in termen van concreet, waarneembaar gedrag. De descriptoren vormen hierbij een hulpmiddel.

OPDRACHT

- Bedenk een (levensechte) taak die prototypisch is voor wat uw cursisten in de praktijk moeten kunnen in de Nederlandse taal.
Selecteer de bijpassende descriptoren uit hoofdstuk 4 van het ERK en stel aan de hand hiervan toetsdoelen op.
- Selecteer uit hoofdstuk 5 van het ERK de descriptoren die bij de taak passen.
- Stel beoordelingscriteria op aan de hand van de descriptoren uit hoofdstuk 4 en 5.
- Bepaal eventueel het niveau van de taak.

Ad 3) Er bestaan vele vormen en tradities op het gebied van toetsing. Een groot voordeel van een samenhangend gemeenschappelijk beschrijvingskader -zoals het Europees Referentiekader- is dat dit het mogelijk maakt de beschrijving van het behaalde vaardigheidsniveau bij bestaande toetsen en examens te vergemakkelijken en daarmee vergelijkingen tussen systemen mogelijk te maken.

Officiële examens worden steeds vaker gerelateerd aan het ERK. Sinds kort is er een handleiding verschenen ('Relating Language Examinations to the Common European Framework of Reference for languages: Learning, Teaching, Assessment (CEF), Manual, Preliminary Pilot Version') waarin officiële procedures beschreven worden om de relatering aan het ERK uit te voeren. Zo zullen in de toekomst de gebruikte ERK-niveaus beter met

elkaar overeenkomen. Zoals Professor J. Charles Alderson⁴ ooit zei: 'Hoe weet ik dat mijn B1 ook jouw B1 is?'

Door officiële relatering aan het ERK zullen we in de toekomst met meer zekerheid weten dat het B1-niveau van het ene examen overeenkomt met het B1-niveau van het andere examen. Dat is ook wat het CNaVT-team nastreeft met de officiële relatering aan het ERK.

3. Interessante literatuur en websites

- *Common European framework of reference for languages: learning, teaching, assessment*, Council of Europe, 2001, Cambridge, Cambridge University Press.
- *Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor Moderne Vreemde Talen: Leren, Onderwijzen, Beoordelen*, red. Meijer, D. en Noijons, J., 2006, vertaling onder auspiciën van de Nederlandse Taalunie.
- *Het Europees referentiekader gaat de wereld rond*, Jong, J.H.A.L de, in: *Neerlandica Extra Muros*, jrg. 40, nr. 3, oktober 2002.
- *Manual for relating Language Examinations to the Common European Framework of Reference (CEFR), A preliminary pilot version*, Language Policy Division, Strasbourg September 2003
- Het vertaalde CEFR (ERK) is te downloaden in PDF op de site van de Nederlandse Taalunie, Taalunieversum:
http://taalunieversum.org/onderwijs/gemeenschappelijk_europees_referentiekader/
- Het ERK in het Engels (CEFR), op de site van de Raad van Europa:
http://www.coe.int/t/dg4/linguistic/Source/Framework_EN.pdf
- Matrix voor zelfbeoordeling:
http://www.coe.int/T/DG4/Portfolio/documents/assessment_grid_dutch.doc
- Checklist voor zelfbeoordeling, in het Engels:
<http://www.coe.int/T/DG4/Portfolio/documents/appendix2.pdf>
- Interessante informatie over het ERK (CEFR) is te vinden op de site van de Raad van Europa. O.a. een link naar een lijst met vertaalde versies van het ERK ('List of all the language versions', 31 in totaal):
http://www.coe.int/t/dg4/linguistic/CADRE_EN.asp

⁴ Professor Linguïstiek en Taalonderwijs Engels aan de Universiteit van Lancaster en adviseur van de groep schrijvers van de Manual

OPDRACHT

- Gebruik de matrix voor zelfbeoordeling uit het ERK (zie bijlage onder aan deze ToetsTip) om na te gaan wat binnen uw cursus de eindniveaus zouden kunnen zijn voor de verschillende vaardigheden, rekening houdend met het domein/de domeinen waarin uw cursist zal moeten kunnen functioneren en de taaltaken die hij hierbij tegenkomt. Met andere woorden: wat voor een taalgebruiker zou u willen afleveren aan het eind van uw cursus, hoe ziet het 'profiel' van zo'n cursist aan het eind van de cursus eruit?⁵

OF

- Ga voor een (functionele) toets uit uw lespraktijk na op welk ERK-niveau deze toets zich bevindt. Selecteer daarvoor eerst de schalen en subschalen uit het ERK (zie hoofdstuk 4 en 5 van het ERK), passend bij uw toets. Bekijk daarna per schaal op welk niveau de toets zich bevindt.⁶

U kunt uw ervaringen met deze opdracht naar ons doorsturen voor feedback. Wanneer u vragen hebt over dit onderwerp, kunt u deze natuurlijk ook altijd aan ons stellen. Onze contactgegevens staan onder aan deze ToetsTip.

⁵ Afhankelijk van de opzet van uw cursus is dit hetzelfde profiel voor alle cursisten, of heeft elke cursist een eigen profiel. In het laatste geval maakt u een profiel voor één cursist.

⁶ Afhankelijk van hoe de toets eruitziet kunt u dit voor de hele toetstaak doen of per toetsonderdeel.

TOETSTIP 10 CESUURBEPALING DECEMBER 2007

In de volgende ToetsTip gaan we dieper in op het onderwerp 'cesuurbepaling'.

Vragen, opmerkingen en suggesties

Opmerkingen over ToetsTip 9:

Suggesties voor volgende ToetsTips:

Inhoudelijke opmerkingen over evaluatie in het algemeen:

Praktische bemerkingen over de ToetsTip:

Voor vragen & reacties één adres:

het CNaVT-secretariaat

Certificaat Nederlands als Vreemde Taal

Blijde-Inkomststraat 7

B-3000 Leuven

België

0032 (0) 16 53 55 16

cnavt@arts.kuleuven.be

Bijlage 'Matrix voor zelfbeoordeling' uit het ERK

	Begrijpen		Spreken		Schrijven
	Luisteren	Lezen	Productie	Interactie	
C2	Ik kan moeiteloos gesproken taal begrijpen, in welke vorm dan ook, hetzij in direct contact, hetzij via radio of tv, zelfs wanneer in een snel moedertaaltempo gesproken wordt als ik tenminste enige tijd heb om vertrouwd te raken met het accent.	Ik kan moeiteloos vrijwel alle vormen van de geschreven taal lezen, inclusief abstracte, structureel of linguïstisch complexe teksten, zoals handleidingen, specialistische artikelen en literaire werken.	Ik kan een duidelijke, goedlopende beschrijving of redenering presenteren in een stijl die past bij de context en in een doeltreffende logische structuur, zodat de toehoorder in staat is de belangrijke punten op te merken en te onthouden.	Ik kan zonder moeite deelnemen aan welk gesprek of discussie dan ook en ben zeer vertrouwd met idiomatische uitdrukkingen en spreektaal. Ik kan mezelf vloeiend uitdrukken en de fijnere betekenissen precies weergeven. Als ik een probleem tegenkom, kan ik mezelf hernemen en mijn betoog zo herstructureren dat andere mensen het nauwelijks merken.	Ik kan een duidelijke en vloeiend lopende tekst in een gepaste stijl schrijven. Ik kan complexe brieven, verslagen of artikelen schrijven waarin ik een zaak weergeef in een doeltreffende, logische structuur, zodat de lezer de belangrijke punten kan opmerken en onthouden. Ik kan samenvattingen van en kritieken op professionele of literaire werken schrijven.
C1	Ik kan een langer betoog begrijpen, zelfs wanneer dit niet duidelijk gestructureerd is en wanneer relaties slechts impliciet zijn en niet expliciet worden aangegeven. Ik kan zonder al te veel inspanning tv-programma's en films begrijpen.	Ik kan lange en complexe feitelijke en literaire teksten begrijpen, en het gebruik van verschillende stijlen waarderen. Ik kan gespecialiseerde artikelen en lange technische instructies begrijpen, zelfs wanneer deze geen betrekking hebben op mijn terrein.	Ik kan duidelijke, gedetailleerde beschrijvingen geven over complexe onderwerpen en daarbij sub-thema's integreren, specifieke standpunten ontwikkelen en het geheel afronden met een passende conclusie.	Ik kan mezelf vloeiend en spontaan uitdrukken zonder merkbaar naar uitdrukkingen te hoeven zoeken. Ik kan de taal flexibel en effectief gebruiken voor sociale en professionele doeleinden. Ik kan ideeën en meningen met precisie formuleren en mijn bijdrage vaardig aan die van andere sprekers relateren.	Ik kan me in duidelijke, goed gestructureerde tekst uitdrukken en daarbij redelijk uitgebreid standpunten uiteenzetten. Ik kan in een brief, een opstel of een verslag schrijven over complexe onderwerpen en daarbij de voor mij belangrijke punten benadrukken. Ik kan schrijven in een stijl die is aangepast aan de lezer die ik in gedachten heb.
B2	Ik kan een langer betoog en lezingen begrijpen en zelfs complexe redeneringen volgen, wanneer het onderwerp redelijk vertrouwd is. Ik kan de meeste nieuws- en actualiteitenprogramma's op de tv begrijpen. Ik kan het grootste deel van films in standaarddialect begrijpen.	Ik kan artikelen en verslagen lezen die betrekking hebben op eigentijdse problemen, waarbij de schrijvers een bepaalde houding of standpunt innemen. Ik kan eigentijds literair proza begrijpen.	Ik kan duidelijke, gedetailleerde beschrijvingen presenteren over een breed scala van onderwerpen die betrekking hebben op mijn interessegebied. Ik kan een standpunt over een actueel onderwerp verklaren en de voordelen en nadelen van diverse opties uiteenzetten.	Ik kan zodanig deelnemen aan een vloeiend en spontaan gesprek, dat normale uitwisseling met moedertaalsprekers redelijk mogelijk is. Ik kan binnen een vertrouwde context actief deelnemen aan een discussie en hierin mijn standpunten uitleggen en ondersteunen.	Ik kan een duidelijke, gedetailleerde tekst schrijven over een breed scala van onderwerpen die betrekking hebben op mijn interesses. Ik kan een opstel of verslag schrijven, informatie doorgeven of redenen aanvoeren ter ondersteuning vóór of tégen een specifiek standpunt. Ik kan brieven schrijven waarin ik het persoonlijk belang van gebeurtenissen en ervaringen aangeef.
B1	Ik kan de hoofdpunten begrijpen wanneer in duidelijk uitgesproken standaarddialect wordt gesproken over vertrouwde zaken die ik regelmatig tegenkom op mijn werk, school, vrije tijd enz. Ik kan de hoofdpunten van veel radio- of tv-programma's over actuele zaken of over onderwerpen van persoonlijk of beroepsmatig belang begrijpen, wanneer er betrekkelijk langzaam en duidelijk gesproken wordt.	Ik kan teksten begrijpen die hoofdzakelijk bestaan uit hoogfrequente, alledaagse of aan mijn werk gerelateerde taal. Ik kan de beschrijving van gebeurtenissen, gevoelens en wensen in persoonlijke brieven begrijpen.	Ik kan uitingen op een simpele manier aan elkaar verbinden, zodat ik ervaringen en gebeurtenissen, mijn dromen, verwachtingen en ambities kan beschrijven. Ik kan in het kort redenen en verklaringen geven voor mijn meningen en plannen. Ik kan een verhaal vertellen, of de plot van een boek of film weergeven en mijn reacties beschrijven.	Ik kan de meeste situaties aan die zich kunnen voordoen tijdens een reis in een gebied waar de betreffende taal wordt gesproken. Ik kan onvoorbereid deelnemen aan een gesprek over onderwerpen die vertrouwd zijn, of mijn persoonlijke belangstelling hebben of die betrekking hebben op het dagelijks leven (bijvoorbeeld familie, hobby's, werk, reizen en actuele gebeurtenissen).	Ik kan eenvoudige samenhangende tekst schrijven over onderwerpen die vertrouwd of van persoonlijk belang zijn. Ik kan persoonlijke brieven schrijven waarin ik mijn ervaringen en indrukken beschrijf.
A2	Ik kan zinnen en de meest frequente woorden begrijpen die betrekking hebben op gebieden die van direct persoonlijk belang zijn (bijvoorbeeld basisinformatie over mezelf en mijn familie, winkelen, plaatselijke omgeving, werk). Ik kan de belangrijkste punten in korte, duidelijke eenvoudige boodschappen en aankondigingen volgen.	Ik kan zeer korte eenvoudige teksten lezen. Ik kan specifieke voorspelbare informatie vinden in eenvoudige, alledaagse teksten zoals advertenties, folders, menu's en dienstregelingen en ik kan korte, eenvoudige, persoonlijke brieven begrijpen.	Ik kan een reeks uitdrukkingen en zinnen gebruiken om in eenvoudige bewoordingen mijn familie en andere mensen, leefomstandigheden, mijn opleiding en mijn huidige of meest recente baan te beschrijven.	Ik kan communiceren over eenvoudige en alledaagse taken die een eenvoudige en directe uitwisseling van informatie over vertrouwde onderwerpen en activiteiten betreffen. Ik kan zeer korte sociale gesprekken aan, alhoewel ik gewoonlijk niet voldoende begrijp om het gesprek zelfstandig gaande te houden.	Ik kan korte, eenvoudige notities en boodschappen opschrijven. Ik kan een zeer eenvoudige persoonlijke brief schrijven, bijvoorbeeld om iemand voor iets te bedanken.
A1	Ik kan vertrouwde woorden en basiszinnen begrijpen die mezelf, mijn familie en directe concrete omgeving betreffen, wanneer de mensen langzaam en duidelijk spreken.	Ik kan vertrouwde namen, woorden en zeer eenvoudige zinnen begrijpen, bijvoorbeeld in mededelingen, op posters en in catalogi.	Ik kan eenvoudige uitdrukkingen en zinnen gebruiken om mijn woonomgeving en de mensen die ik ken, te beschrijven.	Ik kan deelnemen aan een eenvoudig gesprek, wanneer de gesprekspartner bereid is om zaken in een langzamer spreektempo te herhalen of opnieuw te formuleren en mij helpt bij het formuleren van wat ik probeer te zeggen. Ik kan eenvoudige vragen stellen en beantwoorden die een directe behoefte of zeer vertrouwde onderwerpen betreffen.	Ik kan een korte, eenvoudige ansichtkaart schrijven, bijvoorbeeld voor het zenden van vakantiegroeten. Ik kan op formulieren persoonlijke details invullen, bijvoorbeeld mijn naam, nationaliteit en adres noteren op een hotelinschrijvingsformulier.